

Exposició: **Guedes**
IVAM Institut Valencià d'Art Modern
12 gener – 21 març 2010

Organitza: Institut Valencià d'Art Modern

Comissari: Nilo Casares

Col·labora:

El brasiler José Guedes és un artista polivalent que representa l'esperit de moviments emergents relacionats amb el coneixement obert i la intel·ligència col·lectiva. És un artista que s'integra en els mitjans i suports tècnics del seu temps, i les seues idees s'associen amb la realitat del nostre temps, raó per la qual icones del present formen part de la seua obra eclèctica i quotidiana. Qualsevol de les disciplines que Guedes elegeix per a comunicar-se amb el públic, bé siga la fotografia, el vídeo, la instal·lació, la pintura, el disseny, l'objecte o la intervenció, mostren un substrat comú que es reflecteix en el gust per transitar i dialogar amb moments o detalls de la vida domèstica del nostre temps. Podem dir que pren com a referent estereotips recognoscibles del "sistema" per a abordar-los i crear un discurs narratiu, en moltes ocasions carregat d'una crítica a la vida pública del seu país. Amb motiu de l'exposició s'ha editat un catàleg que reproduïx la totalitat de les obres exposades i conté textos del comissari de la mostra, Nilo Casares i de la directora del IVAM, Consuelo Císcar.

José Guedes proposa en el seu discurs artístic que cada objecte en sí mateix continga una poètica que pugua expressar, perquè té una emoció continguda, una lírica que desitja ser trobada per manifestar-se. És la llibertat del llenguatge de l'artista la que li permet trobar eixa sensibilitat en els objectes per a conferir-los una teatralitat de la qual pateixen a primera vista. Amb la intervenció de l'art, el fet quotidià conté claus que l'integren en una gran escenografia, bé pel nou espai que ocupa, bé per la llum.

En les obres de José Guedes no és possible fer la distinció entre pintura i fotografia perquè moltes vegades les disposa sobre el mateix quadre assignant-li al pigment el matís de la representació fotogràfica. Dues de les seues series

(*Mineral y Vegetal*) indiquen la procedència mineral o vegetal dels pigments i, des d'eixe instant, la pigmentació passa a ser el contrapunt de la vida registrada fotogràficament; així, en la seua series *Moradia* la pintura és allò que no està en la fotos l'excés de color es veu interromput sempre per una massa negra i rotunda.

Guedes juga amb la pintura i la fotografia, sense caure en prejudicis sobre què ix de les seues mans, què de la seua retina, i quants traços va donar la màquina. La pintura i la fotografia van al pas d'un quadre a un altre. En la seua fotografia existeix un component constructiu, que el condueix a superposar imatge sobre imatge fins aconseguir un camp visual infestat de referències, com en les seues series *Cinema, Marienbad, Mediterrâneo* i significats i denúncies com en *Duetos, Corpos i Monet* (sèrie aquesta que com *Memoria* s'exposen per primera vegada en aquesta exposició). Incitant-nos a mirar de forma constructiva, dóna origen a series fotogràfiques en les quals la unió de les parts és més notable i exigeix una major participació de l'espectador com en *Horizonte, Paissagem, Patagônia o Identidade*. També en les imatges de la sèrie, fins ara també inèdites, *Piscinas*, són una clau per comprendre el conjunt de la seua obra, perquè en ella està contingut en polígon que perd la seua rectitud, l'aigua que refracta, o reflexa, i en definitiva ens adverteix que allò vist no és simple i respon a un mecanisme que no s'apercep però del qual no es poden mostrar les conseqüències al allunyar-se del mig en el qual les imatges estan immerses, perquè eixe mig és la font dels equívocs.

En els seus vídeos i instal·lacions com *Água-Cidade, Caminada, Montecristo, Cinema* o *Muro*, Guedes recorre freqüentment a la càmera de televigilància i insisteix d'aquesta manera en les fal·làcies que el mig provoca, en les missatges i les seues imatges ocultes, ens mostra un mig que deforma. També el so s'utilitza com un important contrapunt de la imatge, inclòs de la seua absència.

Sus obras, sobre todo las instalaciones, (en la exposición se muestran por primera vez la instalaciones,) expresan un testimonio efímero de lo instantáneo, presentando en consecuencia, una resistencia vital al cumplimiento de funciones emblemáticas y de legitimación de las formas sociales instituidas, para concentrar sus esfuerzos en la producción de un diálogo público. Incluso en lo efímero de algunas de sus piezas se sustancia la necesidad de una constitución de un espacio intelectual permanente que permita la discusión y reflexión razonada de intereses sociales compartidos. Por tanto, sus puestas en escena, revitalizan y renuevan el repertorio social asumido, señalando los pasos firmes de los nuevos tiempos y abandonando o desacralizando los vestigios de una herencia enraizada en la tradición colectiva.

Les seues obres, sobretot les instal·lacions, (a l'exposició es mostren per primera vegada les instal·lacions *Madi, Negativos y Nocturno*), expressen un testimoni efímer d'allò instantani, presentant en conseqüència, una resistència vital al compliment de funcions emblemàtiques i de legitimació de les formes socials

instituídes, per a concentrar els seus esforços en la producció d'un diàleg públic. Inclòs en l'efímer d'algunes de les seues peces es substància la necessitat d'una constitució d'un espai intel·lectual permanent que permeta la discussió i la reflexió raonada d'interessos socials compartits. Per tant, les seues posades en escena, revitalitzen i renoven el repertori social assumit, assenyalant els passos fermes dels nous temps i abandonant o desacralitzant els vestigis d'una herència arrelada en la tradició col·lectiva.

L'art més innovador dels últims temps, i molt especialment en els últims anys, vindicat per figures acreditades com ara Guedes, es veu embolicat en una teatralitat completa on troba la seua fixació per superar l'ambient domèstic amb tints escènics i una nova poètica. La llibertat, la pluralitat, el dinamisme, el caràcter innovador, la interrelació i, sobretot, una capacitat reflexiva i crítica, podrien ser alguns dels atributs que marquen la realitat del nou art contemporani.